

electuariis ac confectionibus, ac juleb
interius exhibitis: de quibus in capite
de cura tertianæ simplicis, & caufonis
egimus. Atque ita sanguinæ febris cu-
ratio expeditur.

DE CURATIONE Febris phlegmaticæ.

CAP. VI.

CAlor & color ad albedinem ten-
dens, rigor, ac frigus lentum, sine
horripilatione, cum oris insipiditate,
aut acredine exigua, vel nulla sitis, uri-
na alba, neque crassa nimis, pulsus de-
bilis parvus, rarus, & mollis cum diver-
sitate, verum non multa, ob materiæ
lenitatem, febrem quotidianam à pitui-
ta dulci, insipida, vel acri provenien-
tem indicant. Adjuvant præterea oppor-
tunitates temporis, ut hyems: accessio-
nis horæ, ut nox: ætatis, ut senectus:
complexio, ut pituitosa; aut febricitan-
di consuetudo, quia is plerumque phleg-
matica febre laborare solet. Curatio au-
tem sic instituitur. Clyster in primis, si
res id postulet, applicatur; & potio ali-
qua, si ægrotus libenter accipiat.

Quoniã rigor vehemens nimiũ ægro-
tum lædit, initio ipso calefacti panni linei
extremitatibus ipsis frigidis adhibeantur:

vel si id non satis est, laterem calidū pan-
no involutum pedibus adhibere oport-
tuerit, Quòd si parum etiam hoc pro-
fuerit, laterem calidum roremarino stra-
tum, & vino inspersum, rubro panno
lanceo obvolutum admoveto. Principio
autem accessionis oblata nausea ultrò,
sed non perfecta, propinato vomitivo
communi adjuvatur, quo materiae com-
munes evacuentur, non autem conjun-
ctæ, ne corpus inflammetur. ut;

R̄. Aquæ ℥ iiij.

mellis & zuchari ana ℥ j.

misce tepidum, & applicetur. vel;

R̄. Oxymellis scilicet ℥ iij.

aque decoctionis raphani ℥ iiij.

misce. namque hic vomitus, & accessio-
nem, & morbum levat. Calore jam in-
cipiente, fricationes in tempore fiant,
ut materia citius attenuetur, calefactaque
expellatur citius. Paroxismo autem tran-
sacto, commodè enæma adhibetur. ut;

R̄. Florum camomillæ, malvæ, bliti ana m j.
furfuris pug. j.

fiat decoctio: ex qua accipe lib. j.

hieræ picræ Galen. ℥ ss.

casie fistulæ mundæ ℥ j.

salis communis ℥ j.

olei communis ℥ iiij.

fiat enæma. vel potionem sic parato.

R̄. Casie fistulæ mundæ, & rhodomellis
ana ℥ j. cinna-

CURAN. RATIONE 271

cinnamomi G. iiii.

aquæ buglossi ℥ iij.

fiat potio.

His expeditis, si urina crassior & rubicunda appareat, sanguinem minuito ex communi vena, si nimia est, plethoria: sin minus, ex basilica, usque ad ℥ vj. Minutione autem facta, si multitudo pituitæ appareat (quod rarò accidit) hujusmodi minorativum constituito.

R̄. Casiæ fistulæ mundæ, & rhodomellis ana ℥ j.

agarici ℥ j.

salis gemmæ ℥ ℥.

cum aqua fœniculi & intybi fiat potus. vel;

R̄. Turbith electi ℥ iiii.

zingiberis ℥ ℥.

bulliant parum, & colentur cum expressione: qua colatura dissolvatur casiæ fistulæ, & rhodomellis. Hujusmodi minorativorum usus in principio commode adhibetur, nisi multa pituitæ copia appareat: deinde verò syrupi propinantur utiliter ad opportunam concoctionem; quales illi sunt.

R̄. Rhodomellis, & syrupi acetosi ana ℥ j.

quibus adde aquarum fœniculi, & intybi ℥ j. ℥.

& mista exhibeto. vel;

R̄. Oximellis simplicis ℥ j.

syrupi intybi ℥ ℥.

aquarum absinthij, & fœniculi ana
℥j. ℞. vel;
℞. Aquarum fœniculi, intybi, & absinthij,
ana ℥j.

syrupi acetosi, & absinthini syrupi ana ℥j.
 adde *cinnamomi* aliquantulum, & ex-
 hibetur singulis diebus manè ad conco-
 ctionem. Placet autem Avicennæ hujus-
 modi ægrotis sic temperatas potiones
 ex forti & tenui exhibere. id quod ille
 singulis noctibus fieri præcipit; quarum
 potionum illa exempla sunt.

℞. Turbith electi ℥j.

zingiberis G. iiij.

aquæ fœniculi ℥j. ℞.

fiat potio: exhibeaturque noctu quoad
 materia concocta esse judicetur; cum
 jam virtus per quotidianam, expulsio-
 nem minorativam potentior efficiatur.
 Veruntamen hæc ratio paucis probatur,
 vel ex ejusdem auctoris consilio, qui
 corpus laxativis medicamentis assuefieri
 non vult. deinde quod multi ægroti, ob
 delicatam corporis constitutionem &
 consuetudinem, singulis noctibus hu-
 jusmodi laxativas potiones sumere recu-
 sant. Consultius ergo fuerit harum vice
 enæma quotidianum parare. ut;

℞. Seminis anisi, florum camomillæ, florum
violarum ana m. j.

bliti man. ℞.

fiat

fiat decoctio : in cuius lib. i.

solvito olei communis, & rhodomellis
ana ℥ j. ℞.

hiere picre Gal. electuarij diacartami
ana ℥ iij.

parabisque enæma. Commodè etiam
magistrale potisma concoctionis causa
paratur, hoc modo.

℞. Eupatorij, absinthij ana m. ij.

radicum fœniculi, apij, glycyrrhizæ
ana m. j.

passularum sine nucleis pug. ij.

rosarum rubearum, seminis ameos ana
pug. ij.

Apoze-
ma-

seminis intybi, & fœniculi ana ℥ j.

coquito secundum artem in lib. xij. a-
quæ, quoad tertia pars absumpta sit.

Deinde fortiter expressa colato :

cui colaturæ addes mellis despumati lib. i.

& zuchari rubei lib. ℞.

Ex hac potione singulis diebus bis, ma-
nè & vesperi ℥ xij. tepidum exhibeto.

Ubi autem concoctionis signa apparue-
rint, eradicativum medicamentum pa-
rabis. ut;

℞. Electuarij diacartami ℥ ℞.

castre fistule mundæ, & rhodomellis ana
℥ j.

dissolvantur in aqua fœniculi, & intybi
quantum satis sit, & fiat portio. vel;

℞. Agarici ℥ ℞.

M s

ele-

fiat

electuarij diacartami ℥ iij.

casie fistulae mundae ℥ j.

dissolvantur in decoctione communi quantum
satis sit, & exhibeto. vel;

℞. Pulveris hierae picrae Galeni ℥ j.

casie fistulae mundae, & mellis rosati
ana ℥ j.

cum aqua buglossi fiat potio. vel;

℞. Electuarij diacartami in tabulis ℥ ℥.
vel ℥ vj.

massae pilularum de agarico ℥ j.

cum aqua feniculi: conficiantur pilulae
quinquae. vel;

℞. Massae pilularum stomacalium ℥ j.

formentur pilulae quinque. vel;

℞. Polypodij quercini contusi ℥ j.

florum buglossae, borraginis & anisi ana
℥ ℥.

passularum detractis nucleis ℥ j.

coquantur, & excolentur: & in cola-
tura dissolve myrobalanorum ebulo-
rum ℥ iij.

turbith ℥ j.

zingiberis G. viij.

casie fistulae mundae ℥ j.

& fiat potus.

Quod si post hujus medicamenti u-
sum, neque materia; neque febris om-
nino recesserit, perspiciat medicus an
oppilatio aliqua aegroti etiam sit: quam
hujusmodi remedio curabit.

℞.

CURAN. RATIONE. 275

R̄. Olei nardini ℥j.

olei absinthij, & mastichis ana ℥℥.

pulveris mastichis ℥j.

garyophyllorum, ligni aloes, gallæ muscæ ana ℥j.

coralli rubei corticum citri ana ℥℥.

cere quantum satis sit: fiat unguentum, quo ventriculi regio ungetur, qua hora febris remittit.

Materia autem imminuta, si is qui quotidianam febrem patitur, siti etiam laboraverit, vel quod ex putrida in ventriculo pituita sumi guttur & linguam infestant, atque exsiccant, hujusmodi condito juvabitur.

R̄. Conservæ buglossæ, rosarum, & ameos ana ℥℥.

corticum citri conditi cum zucchero ℥iiij.

pulveris diarhodonis Abbatis ℥j.

electuarij de gemmis ℥℥.

pulveris aromatici rosati ℥j.

cum zuchara fiat conditum auro obductum; vel bibat ægrotus cum corticibus citri zucchero conditi aquam coctam cum fœniculo & petroselino. Est autem hujusmodi materia lentior sanè, & quæ difficile evellatur, cui applicato minorativo, interim dum exhauritur, remedio etiam sunt electuaria in tabellis cum aquis certis, vel syrupus aliquis apoze-
matis modo exhibitus, quæ concoquen-

di & confortandi vim habent. ut ;

R̄. Electuarij aromatici rosati descriptione

Gabrielis ℥ j. ℞.

aquæ absinthij ℥ viij.

vel aquæ absinthij & fœniculi ana ℥ iiij.

syrupi absinthij, & intybi ana ℥ iiij.

azari & hioscyami ana ℥ j.

positum in ligatura, fiatque syrupus apozematus, ex quo per duos, aut tres dies ægrotus sumat. vel si libet, de trochiscis ex absinthio, & eupatorio. Licebit etiam consequentur uti medicamento ex forti & debili mixto per intervalla. ut;

Forte
debile.

R̄. Castæ fistulæ per setaceum cribrum extractæ ℥ j.

diacartami ℥ iiij.

agarici ℥ j.

salis gemmæ ℞. v.

myrobalanorum ebulorum ℥ iiij.

rhodomellis ℥ j.

misceto, & fiat confectio opiatae similis: vel, decernes illi ex pilulis jam descriptis quantum conveniat cum materiam abscindere volueris: atque hoc modo sanitas ægroti, Deo volente, parabitur. Quod si quotidiana febris à pituita crassa, mucilaginosâ, vitrea, vel cruda efficiatur, victus ratio sive diæta, ad calefactionem & attenuationem inclinabit: eo quod pituita hæc frigidior, crassiorque

que sit. Igitur ubi accedens medicus ægrotum vehementer rigore correptum inveniet (vehemens namque frigus ex causæ vehementia & fortitudine procedit) apponet calidas vestes, & laterem calidum panno laneo cum roremarino, & vino irrorato; extremis corporis partibus admovebit, in quibus frigus maxime apparet: deinde ordine superius præscripto enæma decernet quale jam diximus, vel lenitivum medicamentum, ut docui. vel;

℞. *Hyssopi man. j.*

Callitrici man. ℥.

liquiritiæ, passularum ana ℥. ℥.

fiat decoctio: de qua ℥. iiii.

commode sunt, ut dissolvatur castæ fistula munda, oxymellis. s. ℥. j. ℥.

quam potionem exhibeto.

Ubi autem sic lenita materia fuerit, si videatur opportuna esse sanguinis missio, quod urina crassa, turbida, atque rubea appareat, secabis venam: deinde concoctionem molieris hoc modo.

℞. *Oxymellis. s. & rhodomellis ana ℥. j.*

aquarum fœniculi & absinthij ana ℥. j. ℥.

misce, & apparentibus signis concoctionis, exhibeto medicamentum aliquod ex iis quæ à nobis descripta jam sunt, quod magis placeat. His verò expeditis,

si ulteriorem concoctionem desiderabis,
ejusmodi syrupo efficies :

℞. Radicis asparagi, sœniculi, brusci ana ℥ ij.
hyssopi, buglossæ, melissæ ana man. j.
seminis anisi, & sœniculi ana ℥ j.
ameos ℥ ss,
passularum ℥ vj.

fiat decoctio : in qua adde mellis despu-
mati lib. i. & aceti optimi ℥ ij;

fiatque syrupus : de quo sumat singulis
diebus manè ℥ ij. tantundemque vesperi.
deinde persequere curationem eo modo,
quo in quotidiana febris ex pituita dulci,
adhibitis stomacho unguentis vel saccu-
lis. ut;

℞. Floris majoranæ, camomillæ, meliloti
ana ℥ iiij,
rosarum rubearum ℥ ij.
caste lignæ ℥ j.
zinziberis, cinnamomi ana ℥ j.
thuris, mastichis ana ℥ ij.

Ex his conquassatis impleto sacculum
pro stomacho. Utere etiam trochiscis
confortantibus stomachum, atque syru-
pis concoctivis, & medicamento forti-
debili, ut antea præcepimus.

At verò si quotidiana febris ex pituita,
melancholico humore permixta oriatur,
quod ex signis atræ bilis in capite de
quartana à nobis indicandis facillè depre-
hendetur; perspiciendum imprimis fue-
rit,

rit, an atræ bilis permixtæ nimia copia sit: nam hoc modo medicamentis atræ bili curandæ idoneis proportionaliter uti oportuerit. Igitur ægroto hujusmodi affecto, enæma imprimis est subji- ciendum. ut;

℞. *Florum camomille, anisi, marathri ana m. ℥.*

centauræ m j.

fiat decoctio: in qua dissolvatur casie fistule mundæ ℥ j.

olei communis ℥ iij.

confectionis hieræ picræ Galeni ℥ iij.

fiat enæma. Deinde concoctionem oportunitis syrupis moliri conveniet. ut;

℞. *Syrupi buglossæ ℥ j.*

oximellis ℥ j. ℥.

misce, & exhibeto cum aqua fœniculi & buglossæ ana ℥ j. ℥.

his absolutis, minorativum medicamentum prospicies. ut;

℞. *Confectionis diasenæ ℥ vij.*

electuarij diacartami ℥ iij.

dissolvantur in decoctione communi quantum satis sit, & fiat potio, quam exhibeto. Quod si hoc remedio virtus potentior supra residuum materiæ non reddatur, sed concoquentibus etiam medicamentis indigere adhuc visa sit, hoc modo curationem prosequere.

hoc

hoc modo curationem prosequere.

R̄. Oxymellis diuretica, & rhodomellis
ana ℥ i.

syrupi buglossi ℥ ℥.

aquarum absinthij, & fœniculi ana ℥ j ℥.
vel illum etiam magistralem. ut;

R̄. Scolopendræ man. j.

florum buglossæ, & borraginis, cuscute,
absinthij ana m. j.

radicis asparagi, brusci, & petroselini
ana ℥ j. ℥.

liquiritiæ, & passularum ana ℥ j.

seminis anisi & fœniculi ana ℥ iij.

polypodij, epithymi ana ℥ ℥.

coquantur omnia in lib. iij.

aque, usque ad consumptionem medieta-
tis, additis deinde mellis lib. j.

zuchari ℥ iij.

aceti ℥ j. ℥.

fiat syrupus aromatizatus cum cinna-
momo, & nuce muscata, de quo cum aqua
absinthij vel fœniculi, & buglossæ, vel pe-
troselini, vel radicum diureticarum, poteris
ægroto exhibere ad perfectam conco-
ctionem. Uteris verò interea commo-
dis enæmatibus ad alvi exonerationem.
Quòd si ægrotus propter febris æstum
suiat, remedio erit conditum sive restau-
rativum accipere huiusmodi.

R̄. Pulveris letitiæ Galeni ℥ j.

pulveris diarhodonis Abbatis ℥ ij.

conservæ buglossæ ℥ j.

conservæ violarum ℥ iiij.

zucbari ℥ iiij.

misceto, & fiat conditum auro obdu-
ctum: de quo cum bibere volet, bina
aut terna cochlearia sumat, bibatque a-
quam decoctam cum foeniculo, & cin-
namomi parte modica.

Si verò angoribus & afflictionibus
afficiatur, ei symptomati, hujusmodi
confectione medeberis.

℞. Confectionis de gemmis, letitiæ Galeni,
& confectionis de musto dulci ana ℥ iiij.
misce, & cum syrupo jujubæ fiat confectio.

Vel pro pauperibus.

℞. Conservæ buglossæ contusæ ℥ j.

limonatae simplicis ℥ iiij.

aromatici rosati ℥ ij.

misce, & cum syrupo buglossæ fiat con-
fectio: cujus accipiet æger cochleare u-
num cum aqua buglossæ. Et si vomitus
à natura incompletus fiat, eodem, ut
superius dictum est, modo proceden-
dum. materiæ deinde per syrupos, ut de-
cet, præparatæ eradicatio tentanda est
hujusmodi medicamento.

℞. Pulpæ casie fistule ℥ j.

diacartami ℥ iiij. ℞.

myrobalanorum Indorum ℥ ij. ℞.

dissolvantur in aqua buglossæ, & fiat
Potus. vels

℞. Thr-

℞. Turpeti ℥ j.

agarici ℥ j.

zingiberis ℥ ℥.

salis gemmæ spicæ ana ℥. vj.

bulliant parumper in ℥ iiii.

decocti glycyrrhizæ passularum capit. vene-
ris, thymi, epithymi, cuscute, poly-
podii: fiat deinde colatura cum forti

expressione; cui adde casie fistulæ ℥ j.

rhodomellis ℥ j. ℥.

& fiat potus. vel;

℞. Specierum hieræ picræ Gal. j ℥. ℥.

casie fistulæ rhodomellis ana ℥ j.

misce, & cum aqua absinthii fiat potio.

Pilulis idem efficies hoc pacto.

℞. Pilularum de agarico ℥ ij.

pilularum Indarum ℥ j.

cum aqua stillatitia buglosæ fiant pilulæ
septem. Si verò febris his adhibitis præ-
sidiis non cessat, tunc subsequens confe-
ctio magistralis, julebum, & electua-
rium, quibus summo manè per interval-
la utatur, utiliter præscribi poterunt.

℞. Diasenæ. s. ℥ j. ℥.

agarici ℥ ij.

diacartami ℥ j.

trochiscorum de absinthio ℥ ij.

casie fistulæ cum saccharo præparatæ ℥ ℥.

misce, & fiat confectio.

℞. Aromatici rosati, specierum letificantis

Galenii, trochiscorum de absinthio ana ℥ ij.

sac-

CURAND. RATIONE. 283

sacchari infusi in aqua absinthii quantum
satis est, & fiat electuarium in ta-
bellis.

Rx. Aquæ absinthii, Aquæ radicis petroselini
ana ℥ iij.

aquæ scolopendrii ℥ vj.

aquæ fumarie ℥ ij.

sacchari ℥ iiii.

aceti ℥ j. ℞.

miscæ, & fiat julebum: aromatiza nuce
moschata & cinnamomo. Hoc Julebo
cum tabulis triduo uti poterit, quarta die
confectione jam descripta utatur.

Si verò æger lienis obstructione labo-
ret ab humore adusto & melancholico,
hujusmodi illi poteris unguentum ad-
movere.

Rx. Olei è capparibus, irini ana ℥ j.

trochiscorum è capparibus ℥ ij.

aceti scillitici ℥ iij.

cere quantum satis est, ac fiat unguentum
reliqua quæ ad hanc curationem atti-
nent, quære in capite de quartana: &
hæc satis sint de curatione febris, quæ à
pituita fit humori melancholico admista.

Si verò quotidiana febris à salsa pitui-
ta oriatur, cui bilis admista sit, quod ex
falsedine in ore cognoscitur, tunc, prout
in tertiana notha dictum est, curationem
aggredere cum clysteribus, & superius
descripta potione. aut;

Rx. Ca-

℞. Capillorum ven. m. j.

lupulorum, florum borraginis, buglossæ,
cucurbitæ, ana quartam partem m. j.

passularum glycyrrhizæ ana ℥ iij.

fiat decoctio in aqua ad ℥ iij.

in quibus dissolvatur castiæ fistulæ, &
rhodomellis ana ℥ j.

& fiat potio. quod si urina crassa rubea-
que appareat, quod sanguinis redundan-
tiam indicat: si æger plethoricus sit,
communis vena secanda est: si non adeo
humorum plenitudine abundet, basilica
secabitur, atque syrapi concoquentes
præparantesque præscribentur, videlicet:

℞. Syrapi acetosi compositi de duabus radi-
cibus, de endivia ana ℥ j.

aquarum stillatitiarum endiviæ fœniculi
ana ℥ j. ℞.

misc: quibus ut decet exhibitis, mate-
riam hoc medicamento minues.

℞. Diacartami ℥ iij.

rhabarbari ℥ j.

spicæ C. iiij.

castiæ fistulæ ℥ j.

misc, & cum aqua endiviæ fiat potio. vel;

℞. Lupulorum cuscute ana m. j.

florum borraginis, buglossæ, capillorum
veneris ana m. ℞.

passularum glycyrrhizæ ana ℥ iij.

decoquantur in aqua. vel;

℞. Colaturæ ana ℥ iij.

CURAN. RATIONE. 285

in quibus dissolvantur casie fistule ℥vj.
electuarij de succo rosarum ℥iiij.

& fiat potus. vels

℞. Agarici ℥ij.

salis gemmæ spicæ ana G. vj.

insundantur in oxymelite scillitico. dein-
de fiat expressio fortis: cui adde ca-
siae fistulæ ℥j.

zurpeti ℥ij.

zingiberis G. vij.

& cum prædicto decocto fiat potio.
quod si æger fuerit delicatior, illi pilu-
larum alephanginarum ℥j. tuto exhibe-
bitur. His nisi febris eradiceatur, tunc ad
ea quæ valentius concoquunt, acceden-
dum.

℞. Syrupi byzantini acetosi s. ana ℥j.

aquarum stillatitiarum absinthij, fœniculi,
endiviæ ana ℥j.

misce. vel fiat syrupus magistralis hoc
pacto.

℞. Scariolæ, endiviæ, buglossæ, quinque
radicum ana m. j.

radic. fœniculi apij ana ℥ij.

florum buglossæ, borraginis violarum
ana ℥j.

quatuor sem. communiū frigidorum ℥ss.

glycyrrhizæ passularum ana ℥ss.

anisi majoranæ ana ℥ij.

fiat decoctio secundum artem in ℥iiij.
aquæ ad tertias. deinde fiat colatura
cum

cum forti expressione,

& addendo sacchari libram ℥.

& tantundem mellis despumati: fiat syrupus, quo utetur manè & vesperi cum jam dictis aquis. Vtilius parabitur subsequens apozema.

℞. Radicum fœniculi, asparagi, apii, cichorii, endiviæ, eryngii, optimè contusarum ana m. j. ℥.

passularum mundatarum optimè contusarum p. iij.

glycyrrhizæ rasæ m. j.

bordei mundati & contusi p. ij.

anisi majoranæ, dauci cretici ana m. j.

flo. buglossæ, borraginis violarum ana ℥ ℥.

decoquantur in xij. libris aquæ ad tertias, fiat deinde fortis expressio & colatura.

Cui adde sacchari rubei & mellis communis despumati ana ℥ ℥.

& fiat apozema: de quo singulis diebus summo manè libram unam, & tantundem sub vesperum accipiet. si interim siti torqueretur, utatur subscripto condito.

℞. Specierum diamargariton, specierum diarhodon, ana ℥ j.

conservæ buglossæ, violarum borraginis ana ℥ ℥.

cum saccharo fiat conditum, auri bra-

eteis

eteis
script
℞. T

spec
misce
fectio
cum
rit. S
ctio
descr
clyste
riam
syrup
descr
bis:
chun
descr
jam
decli
est. S
phleg
Si
parte
verò
tem
mati
facta
adhu
terni
dem

CURAN. RATIONE. 287

cteis tegatur. Si angustiis laboret, sub-
scripto electuario roborante utatur.

R̄. Theriacæ citri, conservæ buglossæ contu-
sæ ana ℥ ℥.

specierum diamargariton frigidi ℥ j.

miscæ, & cum syrupo buglossæ fiat con-
fectio, qua æger dum angustiis premitur,
cum aqua buglossæ & endiviæ uti pote-
rit. Si verò huic feбри stomachi obstru-
ctio jungatur, unguento superius
descripto illi occures, nec obliviscaris
clysteres frequentes injicere, ut mate-
riam continuò lenias. Humoribus per
syrupos satis præparatis, aliquo ex jam
descriptis medicamentis purgare tenta-
bis: post purgationem hepar & stoma-
chum his quæ in capite de tertiana notha
descripta sunt, electuariis roborabis, &
jam dictis confectionibus uti, prout in
declinatione aliarum febrium dictum
est. & hæc sunt quæ ad febris, quæ ex
phlegmate falso fit, curationem attinent.

Si verò febris à pituita fiat, in qua
partes exteriores calidæ sint, internæ
verò frigidæ, epialos appellatur. fit au-
tem propter diversitatem partium phleg-
matis; tenuiores siquidem partes putre-
factæ calorem accendunt: crassæ verò,
adhuc putredinem non expertæ, in in-
ternis partibus corporis manentes eas-
dem refrigerant. hujusmodi febris hac
ratio-

ratione curanda est. Primum illud animadvertendum est; quòd hæc febris sit ab humore crasso in internis corporis partibus detento; & quod stomachi habenda ratio est, qui à phlegmate, & crasso potissimum, multum læditur. statim itaque injiciendus est clyster ad communes materias educendas, vel potio hujusmodi exhibenda.

℞. *Rhodomellis castæ fistulæ ana* ℥ j.
cum aqua fœniculi, fiat potio. qua exhibitata, præscribendi sunt syrups pituitam incidentes.

℞. *Oxymelitis. s.*

rhodomellis ana ℥ j.

aquarum fœniculi, buglossæ ana ℥ j. *℞.*
misc. Ut verò stomachum, qui in pituitosis febribus maximè laborat, robores, tali uti poteris.

℞. *Rob. vivæ immature* ℥ iij.

oxymelitis. s. ℥ iij.

aquarum fœniculi, absinthii ana ℥ iij.

desecetur & aromatizetur modico cinnamomi. Hujus exhibendæ sunt ℥ ij. vel cochlearia septem cum duabus tabellis aromatici rosati ex descriptione Gabrielis. Interim enæmatibus aliquanto acrioribus utendum, videlicet:

℞. *Centaurii majoris, chamæmeli, meliloti*
ana m. j.

medullæ cartami ℥ vj.

semi-

seminis anethi ℥ viij.

fiat decoctio in aqua, in qua dissolve

bieræ picræ Gal. ℥ j.

olei anethini ℥ iiij.

& fiat enæma. vel;

℞. *Summitatum fol. caulium rubeorum centaurij minoris, cucurbitæ, pulegij ana* m j.

seminis anisi, fœniculi ana m. ℞.

agarici ℥ ij.

medullæ cartami ℥ vj.

misceantur, & fiat decoctio ad ℥ j.

in qua dissolve *bieræ Galeni* ℥ j.

olei anethini ℥ iiij.

salis gemmæ ℥ j.

& fiat enæma. Aliud etiam enæma hoc pacto præscribere poteris.

℞. *Gallum unum antiquum virgis diu flagellatum, & occisum, quem subscriptis rebus infarcis.*

℞. *Polypodij, turpeti ana* ℥ iiij.

stæchadis, seminis anethi, meliloti, chamæmeli ana ℥ iiij.

cinnamomi ℥ j.

hordei mundi ℥ iiij.

his optimè permistis, infarciatur gallus: atque ita infarctus decoquatur in aqua, quousque caro ab ossibus separetur.

℞. *Ius ita paratum, vitellos ovorum tres, casie fistulæ* ℥ j.

misce, & fiat enæma. Poteris interim quo-

N

piani

piam auxilio vomitum illi provocare ex Avicennæ sententia.

℞. Phasiolorum ℥ j.

seminis anethi, seminis raphani, calamin-
the ana ℥ ℥.

commisceantur in ℥ j.

aquæ ad 3 as. colaturæ addantur oxyme-
litis. ꝑ. ℥ ij.

& tepida exhibeatur. & si intra horam unam non evomuerit, penna oleo intincta gutturi indita vomitum provocabis: cum verò purgatione noxiam materiam purgare tibi visum fuerit, consule caput de febre quotidiana ex phlegmate vitreo & gypseo. vel facias hoc pacto.

℞. Polypodij quercini, soliculorum senæ,
seminis anisi, feniculi ana ℥ iiij.

bulliant in aqua, & fiat colatura: in
qua dissolve castæ fistule rhodomellis
ana ℥ j.

diacartami ℥ iiij. ꝑ.

& fiat potio: & stomachi præcipuè curam habeas illum roborando unguentis, emplastris, sacculis, de quibus abundè superius diximus. Si verò his adhibitis præsidiis febris non cessat, prout in superioribus adnotavimus, ad confectio-
nes, syrupos, apozemata, pilulas, & electuaria deveniendum; atque iis, quousque febris omnino recedat, utendum: eadem quæ in hac febre, sunt etiam
in

in lipyria febre observanda; & materia peccante perspecta, syrupi illam præparantes sunt præscribendi, & jam dicta enæmata injicienda, & purgationes exhibendæ. Similiter si febris sit septimana, aut sextana, consideranda materia est, à qua fiunt; & pro varietate peccantis materiæ ejusdemque crassitie & tenuitate syrupi variandi sunt, & variandæ confectiones, & potiones. Si verò fuerit quotidiana continua, phlegmatis, à quo fit, ratio habenda est, crassum ne sit an tenue, & pro illius diversitate varianda sunt præsidia. & hæc sunt quæ ad curationem pertinent febris, quæ à falso, dulci, vitreò, & cujuscunque speciei phlegmate ortum habet.

DE CURATIONE

Febris quartanæ ab humore melancholico.

CAP. VIII.

SI medicus ad ægrum accedens videat illum melancholicæ temperaturæ, coloris plumbei vel cinerei vel fusci, atque ejusdem membra gracilia fuerint & macilenta, qui in cibis, leporibus, & carne bubula, & antiquo caseo usus fuerit, & multis leguminibus, & alimentis sanguinem adurentibus, copiosis aro-